

JEŽ

GOD. XIV

BEOGRAD, 24 JANUAR 1948

BROJ 447

ISKUSNI KANDIDAT

DE GASPERI: Sta će nam za guvernera Trsta Svedani, Norvežani, Francuzi, Španci i Česi kad imamo Lafja, stručnjaka za kolonijalno upravljanje!

TAJANSTVENI PLAN »M«

Poslije plavog, žutog i zelenog plana, pojavili su se Maršalov plan, Mjerov plan i puno drugih planova raznih boja. A prije nekoliko dana iznenada je otkriven u Njemačkoj, razumnije se u zapadnoj Zoni tajanstveni plan „M“.

Tako je počelo nagađanje šta li mu znači ono „M“. Neki su mislili da je to skraćena za Maršalov plan. On inače mnogo voli planove. Neki su opet čvrsto vjerovali da je to povampireni Hitlerov plan „Marita“. Drugi su govorili da je to ustvari plan „Barbarosa“, nego je samo uzeto slovo „M“ da se niko ne sjeti.

Neki su odlučno odbijali da je plan uopšte njemačkog porijekla. Kao najjači razlog navodili su očigledne primjere da je plan preveden s engleskog. Ovi su imali najčvršće dokaze, jer im je i sam cilj plana to potvrdio. Naime plan je podmetnut komunistima, sa namjerom da ih kompromituje, prema tome plan služi pretvaranju Zapadne Njemačke u američku koloniju, po Maršalovom planu.

Pozvata je u pomoć i istorija. Sjetili su se plana po kome je 1933 godine zapaljena zgrada Rajhstaga. Da, ali onda je bio Hitler, a danas je Šumajer. No, mnogi su ovdje nalazili veze, jer ne prave razliku između ova dva potpaljivača. Neki su se čak i sjetili da je plan o paljenju Rajhstaga bio u rukama „Inteligentnog servisa“, pa je možda i ovog puta preveden sa svog originala.

Najzad poslije kraćeg ispitivanja tajna plana „M“ razjašnjenje.

na je. Kada su se pokupili dijelovi mnogih bivših i sadašnjih planova, onda se došlo do zaključka da je plan „M“ ustvari Maršalov plan + Šumajerov plan + dio plana o paljenju zgrade Rajhstaga + plan „Marita“ + plan „Barbarosa“ + „Inteligentni servis“.

Tako se vidjelo da tajanstveni plan „M“ nije nimalo tajanstven, pa se očekuje da će ga njegovi tvorci ponovo izraditi i ponovo plasirati bilo pod kojim imenom, bojom ili bilo pod kojim slovom azbuke od A do S.

Kad ne može svijetom svud da DOMINIRA, tada želi „ujka“ Sam bar da ga — MINIRA.

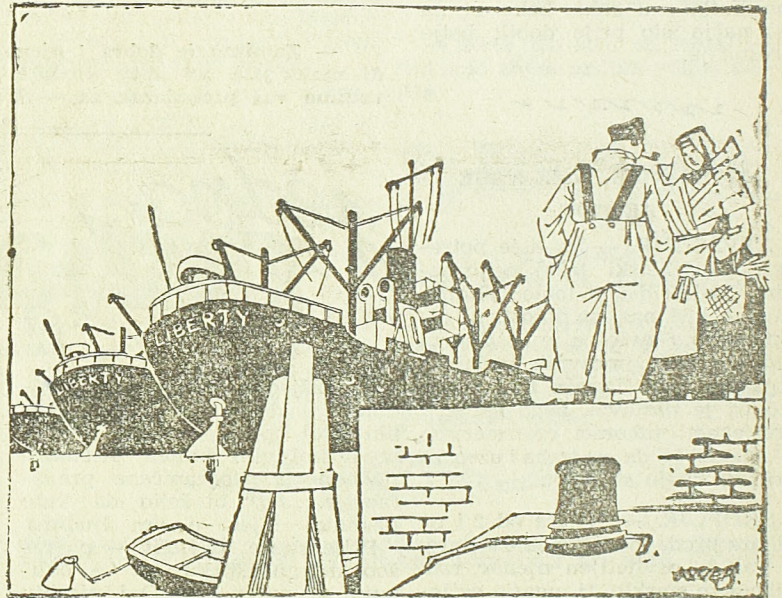
RAZLIKA

— Ja stvarno ne vidim razlike između italijanske, njemačke i američke okupacije!
— A uniforme?

U.S.A. LIBERTY

Amerika je poslala Holandiji kao pomoć 20 brodova »Liberty« (»Sloboda«).

— Sta misliš, zašto su nam poslali ovoliko „Sloboda“?
— Da bi nam oduzeli slobodu.

Vozovi iznenađenja

Rim, 23 januara
Američki „vozovi prijateljstva“ obišli su veliki broj gradova i

sela i srećno stigli u njujoršku luku. U njima je bilo puno lijepih starih stvari, prikupljenih za poklon golj i bosoj Zapadnoj Evropi. Brodovi su bez oklijevanja prihvatili poklone, pa i sam naziv „prijateljstva“, i krenuli punom parom za Stari Svijet.

Ti „brodovi prijateljstva“ stigli su prije nekoliko dana s ovu stranu okeana. Jedan od njih uzeo je pravac — Italija. Ali se Italijani nisu dugo veselili poklonima, jer su se iza „brodova prijateljstva“ pojavili na pučini „brodovi iznenađenja“. Naime, u pravcu luke Taranta plovilo je nekoliko jedinica američke ratne flote od nosača aviona Midveja, malo razarača, nešto krstarica, topovnjača, torpiljerki, podmornica i manjih plovecih objekata — sve do čamca.

Građani Taranta bili su jako dirnuti dolaskom „broda prijateljstva“, ali su bili još više iznenađeni kada su ugledali „brodove iznenađenja“. Oni su se brzo radosljivo poklonili i, poslije masovnih demonstracija, poslali de Gasperijevoj vladi telegram u kome su zahtijevali da ih Amerikanci poštede svojih darova.

ŠTA JE — STRAŠNO?

Atina, 23 januara
Postoje mnoge priče o tome šta je to strašno. Grisvold, američki vice-kralj Grčke, sigurno zna za te priče, čim je nekim građanima, koji su mu izložili da su od dolaska američke misije cijene skočile za 33%, kazao: „To nije strašno!“
Dabome da su ljudi saslušali ovu izjavu s velikim interesovanjem. Oni su odmah radoznalo upitali Grisvolda:

— A šta je za vas strašno?
— Strašno je, dragi moji, — odgovorio je Grisvold — što su cijene u Americi skočile za 28%, jer je u pitanju pad dolara, a ne drahma. A kad pada dolar — ode dodavola i drahma, pa i mi sami!

LICE I NALIČJE

Rim, 23 januara
Postoji poslovice da svaka medalja ima lice i naličje. Ovo vrlo dobro zna i de Gasperi. I pored toga on je odlikovao veći broj Musolinijevih oficira i vojnika, koji su se istakli u ratnim pohodima na Balkan i Istok.

Ove medalje su utoliko čudne što nemaju naličje. One pokazuju i lice Musolinijevih heroja a u isto vrijeme i lice de Gasperijsa.

ČUVARI

Meka, 23 januara
Poslije dugog truda pronađeno je najzad srećno rješenje ko će da čuva američke naftovode u Arabiji. Za čuvare poslato je 200 američkih oficira.

A čuvanje Arabije od ovih čuvara, to će sami Arapi da riješe.

VARIJACIJE NA TEMU REPARACIJA

Procedura se stvarno oteгла i treba da se skрати pa modus za rješenje reparacija biraju, — da li će jedan od sto, pola, ili još manje da se vrati — biznismeni daktilografinjama diktiraju.

To nije prosto.
Trebalo uzeti u obzir i načelne teškoće razne: ko će da plati, na koji način i tako dalje, jer iz njihove tri zone ne može mnogo da se šalje — ogoljele su i garantovano prazne.

Za to vrijeme sa zapada u pravcu zapada vozovi jure — da plombe na vagonima ne mogu da se broje, a krupna slova »Za SAD«, koja im na bokovima stoje, Evropu bi da dokusure.

R. S.

MNOGO VIKENI OKO ŠTA

Čang!

Kaj?

Cek!

Kroz NASU ZEMLJU

NOVATOR U ODREĐIVANJU RADNOG VREMENA

Vlasotince, 23 januara
Iako dan i noć imaju 24 časa, povjerenik privrednog otkupa SNO-a u Vlasotincima odredio je hotelskom inkasantu Sibinu Stojanoviću da radi samo 17 časova, to jest od 5 ujutru do 10 uveče. Nezahvalni Sibin nije pristao i zbog toga mu je otkazano.

Pijačne vježbe u Mionici

Mionica, 23 januara
Radi što većeg omasovljenja fiskulture, u Mionici je cijela pijaca ograđena bodlika-ovom žicom, ali da se novi fiskulturnici ne bi plašili preskakivanja, žica je spuštena do zemlje, tako da se jedva može primijetiti.

Poslije ovoga fiskultura u Mionici zaista je postala masovna, naročito petkom, kada je pijačni dan. Stotine ljudi i žena preskaču žicu a mnogi, koji to prvi put

čine, onako neuvježbani, i ljoshu o zemlju. Šta više, i govoda su počela da se vježbaju u preskakanju, ali im to slabo uspijeva, pa se, obično, sapliću i padaju.

Zahvaljujući tim svakodnevnim vježbama Mioničani i seljaci iz okoline su se toliko zasitili ove fiskulturne discipline, pa smatraju da je već krajnje vrijeme da im Mjesni narodni odbor omogući bavljenje novom vrstom sporta: hodanje po ravnom terenu bez prepona.

NE KLIZI KAO PO ZEJTINU

Kotor, 23 januara
Kad neka mašinerija negdje zapne, onda se obično podmazuje uljem. Međutim, preduzeće „Otkup“ iz Titograda, iako raspolaze dovoljnom količinom ulja, još nije podmazalo svoju operativnu mašineriju za otkup ulja, pa je akcija oko otkupa ove masnoće dala mršave rezultate u Srežu kotorskom. Ne mari. Ribe u Kotorskom Zalivu hitno su umoljene da požure sa prijavljivanjem svoga — ribljeg zejtina.

TRAKTORI I KUTLAČE

Ruma, 23 januara
Dok se dvije kuvarice baškare u dvjema prostranim sobama, 15 kursista-traktorista mašinske stanice u Rumi primorani su da duture stanuju i spavaju u jednom sobičku. Uprava mašinske stanice preduzela je hitne mjere da kursisti, umjesto traktora uzmu kutlače u šake, kako bi na taj način što prije dobili bolje prostorije.

MALE VIJESTI IZ NAŠE ZEMLJE

NEVESINJE. — Da li je potreban analfabetički tečaj nepismenim radnicima, o tome pitanju nije se kod nas, na žalost, ni diskutovalo. Stavio ga je na dnevni red tek sada upravnik ovdašnje strugare Ivan Romić. I ne samo što ga je postavio, nego ga je i presjekao, takoreći presterisao — izjavio je da ne treba i uzео za primjer svoju strugaru.

SKOPLJE. — Svijeće od 2 i po dinara prodavao neko za 6 dinara, a kad je osvijetljen njegov rad, njemu se smrklo, tj. ugasio svijeću. To nije samo stari ježevski vic, nego se to dogodilo i ovdašnjem bakalinu Kiri Džakovskom.

VLADIĆIN HAN. — Demantujući zlonamjerne glasove da se ovdašnje stanične prostorije pretvaraju u štalske, željeznička stanica stavlja na znanje svojim mušterijama i ostalom građanstvu da je posipanje kancelarije slamom izvršeno u znak božićnih običaja. Gicu nisu vijali po kancelariji iz nedostatka kredita.

Šesto čulo

— A svi su me grdili kada sam ljetne sandale spremao za januar.

— Zamisao je dobra i njeno sprovođenje doprinijelo bi uštedi materijala ali zbog štednje materijala ne možemo da proizvodimo vaš pronalazak za — štednju!

U posljednje vrijeme u Beogradu je došao do izražaja veliki broj špekulanata, tj ljudi s preduzmljivim duhom, pristalica slobodne i neograničene prevanancije. „Jež“ bi želio da kaže nekolicu riječi o tim ljudima

Prije svega, ti ljudi — pogrešno nazvani špekulanti — odlikuju se naivnošću. Oni vjeruju da je svakome čovjeku bog dao slobodnu volju i da svaki ima prirodno pravo da izabere ono što mu godi. A jasno je da se o ukusima ne može diskutovati. Prema tome, kažnjavanje tih idealista-prekupaca bilo je sasvim nepravilno. Trebalo je uzeti na odgovornost ljude koji su od njih bezobzirno kupovali namirnice i robu.

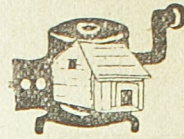
Kako je narodna vlast imala srca da kazni idealistu-špekulantu koji je prodavao pseće meso umjesto jagnječeg? Ta on nije imao srca da kolje nevino jagnje, se kazni, onda potrošača treba naučiti pameti, da drugi put pokazuje više znanja iz oblasti zoologije. pa je preklao džukca a poslije i kupca. Ako već treba neko da

A one idealiste koji su prekupljivali mast, brašno, suvo meso, slaninu i jaja, nije trebalo kažnjavati, već im dodijeliti nagrade, u znak priznanja za dovitljivost. Mislite li vi da je tako lako otići u obližnja sela i baktati se sa seljacima, a poslije se natezati s prepređenim i proždrljivim potrošačima. Ne, taj posao nije lak. I zbog toga je trebalo kazniti prepređene građane, koji iz inata kupuju smrdljive kobasice, užegnutu mast i buđavo brašno. Gdje su im bile oči da ne vide pjesak u brašnu? krompir u masti? Svaka škola se plaća, a cijena je po slobodnom sporazumu.

Koliko su raznovrsni kadrovi idealista-špekulanata, pristalica slobodnog pražnjenja tuđih džepova, najbolje se vidi iz spiska kažnjenih: među njima će te naći kafedžije, mesare, ribare, galanteriste, piljare, stolare, mehaničare pa čak i jednog studenta. Ali njihov broj je mali u poređenju s ogromnom armijom nezasićenih potrošača, tako da bi svaka kazna za njih bila suviše blaga. A narodna vlast, naravno, pošla je linijom manjeg otpora i kaznila idealiste-špekulante!

JESTE LI ČULI ?

... da su kolači u Granapovoj poslastičarnici u Skoplju toliko slatki da posjetioci ližu prste, tim prije što je od 1.300 viljušćica, koliko je bilo prije godinu dana, ostalo svega četiri?

... da je čitava baraka za stanovanje stala u furunu, jer gg. birokrati nisu obezbijedili drvo za ogrijev rudarima „Trepče“?

... da je niški ljekar Dikomir Filipović umjesto da dežura u stanici za hitnu pomoć, sjedio uveče u Grand hotelu, pa je zbog toga nastala pjesma: „Nema kod nas više bolesnika, jer u Grandu provodi se Dika“?

Planiranje od oka

Kao što se vidi po rezultatima postoje dvije vrste planiranja: planiranje na osnovu podataka i planiranje napamet, iz glave. Za prvi sistem potrebni su svi mogući podaci, a za planiranje iz glave dovoljno je imati glavu, bar na ramenu.

Ovaj drugi sistem primjenjen je samo djelimično, ali se u praksi pokazalo da daje kudikamo zanimljivije rezultate. Tako, na primjer, plitke cipele dospjele su u selo Vojnić kod Karlovca a grad Karlovac dobio je cokule. Da je bilo obratno, narod bi živio u učmalosti a ovako su svi razdrmani, pa su građani odlazili u selo, a seljaci u grad da se snabdiju obucom.

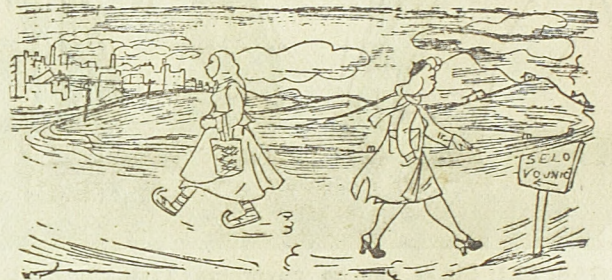
Isto tako desi se da jedan grad dobije robu bez odgovarajućeg

broja tačkica, a drugi dvaput više tačkica nego robe. Ovdje već nije cilj uzajamno posjećivanje jer tačkice imaju određenu zavičajnost, već razvijanje štednje: jedni neka štede pare, drugi neka štede tačkice.

Po ovom sistemu na duhovit način je riješen problem ljetozima. U Beogradu je, na primjer, zimska roba prodavana ljeti, a tekstilna industrija iz Slovenije dostavila je Hrvatskoj kupaće kostime u septembru. Nešto a la: šorom šajka, a Dunavom čeze.

Da ne govorimo o dovitljivosti onog službenika koji je mast za parket poslao makedonskim selima. Čovjek je gledao daleko u budućnost — trebaće im jednog dana...

M.

KAD NEĆE BRIJEG MUHAMEDU...

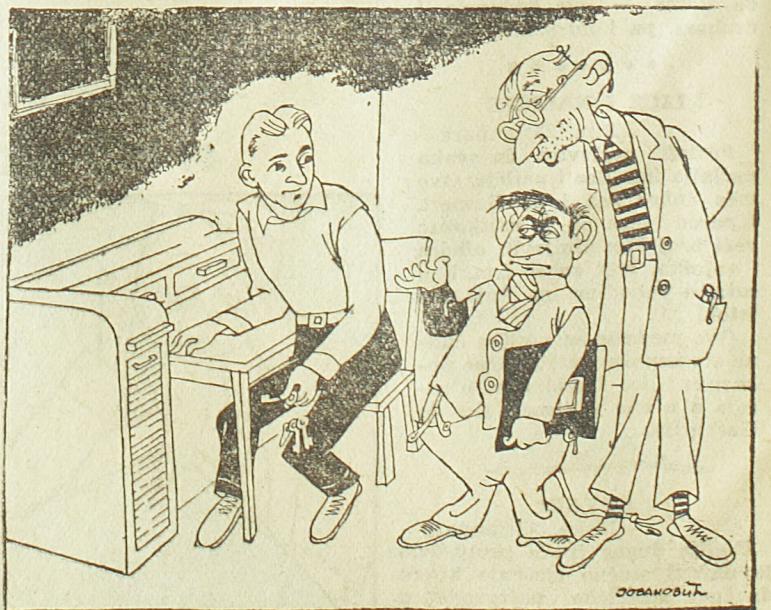
Rogatica, 23 januara
Dok su u Sekspirovim dramama i čitave šume mogle da pješače dotle Uprava manipulacije „Devetak“, Srez rogatički, još nije ni korak učinila da svoje radnike snabdjeva namirnicama na licu mjesta. Zbog toga njeni radnici pješače po dvadeset pet kilometara da bi do namirnice došli, kad već namirnice ne dolaze do njih.

OGLAS

Sekretar fabrike vagona u Kraljevu traži više učenika koji žele da uče zanat. Prilikom upisa potrebno je donijeti jedno prase od 20—200 kgr po mogućnosti čisto i sa bijelom mašnicom na vratu. Upis garantovan.

Babić Ante
sekretar fabrike vagona u Kraljevu

BIROKRATA U NEPRILICI

— To je anarhija u poslu! Kako možemo da stvorimo plan o zajedničkom takmičenju za ispunjavanje zaostalih planskih zadataka — kad vi uvijek ispunjavate svoje dnevne norme?

TUĐI HUMOR

U Južnoj Koreji...
(„Literaturnaja gazeta“, Moskva)

— Za ono malo pomoći što vam dajem, vi gospodarite situacijom...

(„Les Lettres Francaises“
Pariz)

— Pomozi mi, sinke, ne sto jim sigurno!

(„Don Bazilo“, Rim)

PRIČANJE VUKA DOJČEVIĆA

Od inata nema grđeg zanata

Pripovijedala mi nešto unučad ovijeh dana o tome, što se zbori i tvori po svijetu, a ja njima:

„Neka vas, deco, puštite da vam ja jednu staru ispričovjedim.

Momčad, vazda lakoma, na dedova pričanja, utišaju se, a ja počnem ovako:

„Bijahu na Malti nekakvi ortaci, čitav buljuk ljudi, te su trgovali skupa, pa im došlo vrijeme u jedan mah da se razortače i dobit podijele. Dijelili tečevinu, cekine i dublijere, robu, magaze i brodove, esapili ko je što unijeo u zajedničku trgovinu i ko koliko privrijedio, ko koliko dobio, ko li što dužan ostanuo. Kad podijelili sve što imali, ostanu od svega jedan brod nepodijeljen.

„Taj je brod zapravo imao pripasti (da je bilo pravde i poštenja) jednom našem čoku, — on ga je i s pravom tražio, ali ga nije dobio, jer su ga jedino pri diobi potpomagali u pravednom mu zahtjevu brat Rus i još neki Slavjani, no ostali bjelosvjetski ortaci nadglasali vikom i nasiljem, te ostanu da ga dijeli sa nekakvim Talijanom...

„... Tako vi je to, deco, dok naš čok nekome valja i trebujе „haj, pomagaj, kraljeviću Marko!“ a kad dođe do diobe, te zahtijevaš svoje i tražiš da se međe urezujе pošteno, onda: „Oklen bješe, neznana deližo?“

„Ele, ovi naševac ne imao kud ni kamo, no pristao na to, da mu bude od manje potege, da na svujemu dijeli pravo s Talijanom.

„Sad je valjalo da dva ortaka brod prime, te da skupa imenuju kapetana od broda — a momčad je već bila na njemu, pa da brod izjedri. Sporazum je bio ovaki: kapetana, komandanta od broda, će ova dva imenovati sporazumno; ako li se ne sporazume, da će ga imenovati svi ostali ortaci, a dokle se ne nađe novi kapetan, da brod ostanu pod komandu nekakvog američkog generala, te je privremeno na njemu zapovijedao.

„Naš zemljak, te bijaše na dijelu, nastojao da se novi kapetan čas prije imenuje, jer Američanin, komandanat, nemilo stezaše brodsku momčad, koja bijaše mahom naše kosti — veći dio od njih je ležao za male i nikakove krivice na dno broda, vezan u konope, o ljebu i vodi.

„Tako naš zemljak, ama Talijan ne. Njega Američani, Ingliz i drugi manji ortaci, njihovi poslušnici, te bijahu u nesretnju većinu, držahu taman ka kučka na uzicu, ter kako ovi uže cimnu, tako on poigrava.

„Naš čok predloži nekolike kapetane, brodovođe na glasu, a ljude od ugleda i poštenja, no Talijan ni da opepeli! On rasteza i razvlači, iznalazi neke nerazloge i budalaštine, samo da ne primi predložene kapetane, a povrh toga predloži neke druge, za koje je dobro znao da ih naš zemljak neće primiti, jer mu još vrana mozak nije popila.

„Paštio se oni naš čok, pokušavao od svake ruke da se ovo čim prije riješi, ne bi li zlosretnji Američanin čas prije očistio noge od broda. Zao mu bilo onog našeg življa, a bogme i broda — te leži vazdan svinutih jedara, rđa ga grize, iarboli trunu, mjesto da jedri širokijem sinjijem morem.

„Paštio se on, no zaludu muka. Talijan obrnuo oba uha prema svojijem gazdama, pa što mu oni prišapću, to on izvikuje, da ti probije opne. Američki general — za nevolju kapetan — raspričio se na brod ka rđa u pandursku kuću, ka da misli ondijen vjekovati...“

Htjedoh ja jošte pripovjedati, no me deca prekinu pak priviču:

„Pa to je, dede, priča za Trst i gubernadura trščanskog!.. Što ne reče odmah čisto, no se mučiš, te bajke izmišljavaš...“

A ja njima:

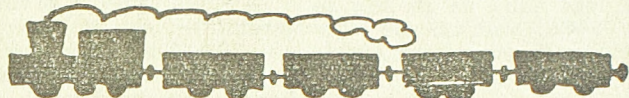
„Ejvala, deco, ugonetaste. Tako je. Ono nazovi-socijalist u vladu talijansku, te ljube stoput bolje

dolar no vlasti narod, ne hoće pravog i poštenog rješenja, ni-

ti želi čestitog čoka za gubernadura trščanskog, no tražeći kojekakve nerazloge, došli dotlen, da priznavaju e su samo nastavili tamo, de je Musolini prestao, kad ne hoće gubernadura Frančeza oli Čeha — jer su ovi biva ratili protiv njih. A da sprdnja bude veća, u brzinu zaboravili da Švedanin nije vojštio, no i njega, predloženog, odbili...

„No, ko je danas na vladu u Rim i ko mu komanduje iz preko mora — nije se ovakvom nevaljalom poslu ni čuditi. Kakva je duplja, još dobre čele izlijeću, a ja bi se, deco, kladio u stotinu žutih dubljera, s kim god hoćete, da će se vlasti oni, te danas mute vodu oko našeg Trsta, prije oli poslijem, žestoko pokajati, jer OD INATA NEMA GRĐEG ZANATA. KO DRUGOM JAMU KOPA — SAM U NJU PADA.“

Račun bez krčmara

Pariz, 23 januara

Ima kod nas jedna pričica o gostima koji su pošli u svatove pjevajući, a vratili se plačući. To bi lijepo moglo da se primijeni i na Bidoa koji je u London odletio veseo, a vratio se dozlaboga tužan.

Bido je išao da se dogovori s Bevinom o sazivanju konferencije 16 „Maršalovih država“. Oni su se bili unaprijed sporazumjeli da se nađu ponovo čim Maršolov prijedlog za „pomoć“ Evropi dođe pred američki Senat.

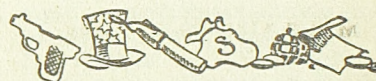
Taj momenat je došao i Bido je sigurno mislio: „Sad nam o-satje samo da primimo dolare i da ih podijelimo“.

Ali stvar se tako nezgodno okrenula da bi mogla rastužiti i veću šaljivčinu od njega. Iz Amerike su stigli crni glasovi da je sve još neizvjesno.

Bido i Bevin su o istom trošku kazali i „dobar dan“ i „zbogom“ te se rastali zaključivši da od konferencije za izvjesno vrijeme neće biti ništa.

— Šteta što smo se rastali — sad smo silom prilika velika trojica.

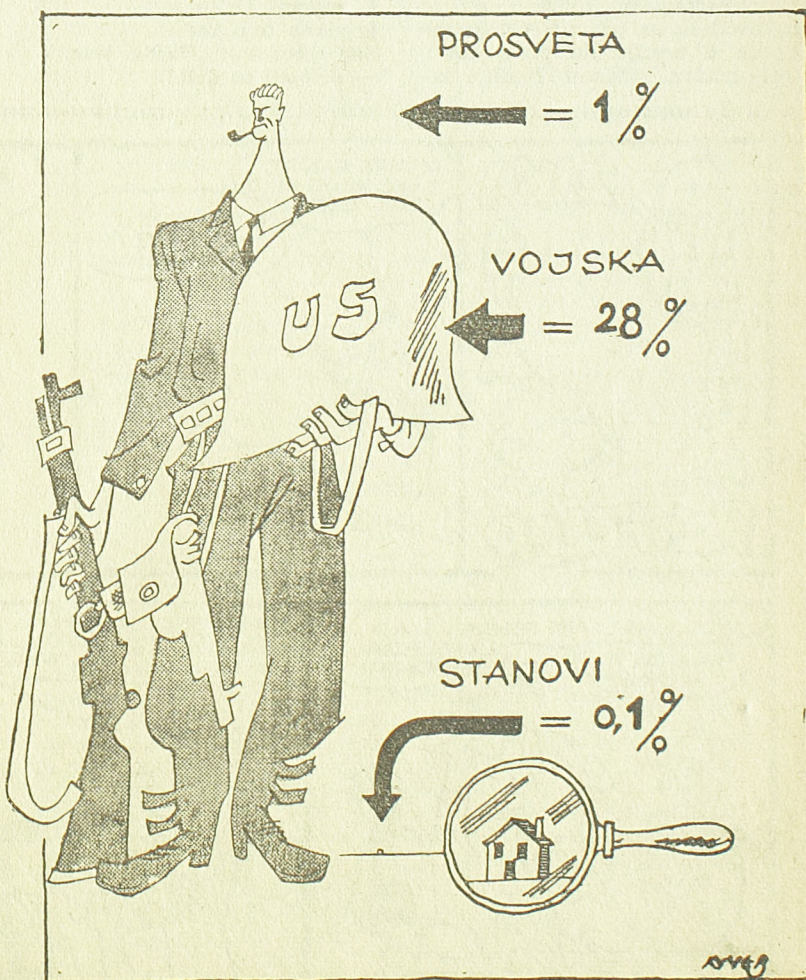

TELEGRAM
BIJELOJ KUĆI, VAŠINGTON

— Prema dogovoru s vama naj-oštrije protestujete protiv odluka koje su donijete na konferenciji u Frankfurtu, bez učešća Francuske. Bido.

TRUMANOV PRIJEDLOG AMERIČKOG BUDŽETA ZA 1948 GODINU

Niški »Pionir« dobio je prelaznu zastavicu od Glavne direkcije za visoku gradnju.

Štedite, drugovi!

Drug Jeremija Vilotić pažljivo prati pisanje štampe, sugestije rada prihvata. Pročita nešto i podvuče crvenom olovkom.

— Ovo je dobro, ovako treba raditi! — izlaže on svojim saradnicima u preduzeću.

Tako pročitao i o potrebi štednje. Oduševio se.

— Pa, naravno, naravno, — veli ushićeno — treba štedjeti, drugovi! Čudo jedno kako nam to nije palo, na pamet ranije! Eh, drugovi nema u vas inicijative, ideje se ne rađaju u vašim glavama! Štedite, drugovi, štedite!

I od toga dana na štednju se svojski bacio: svakodnevno obide cijelo preduzeće, svuda zaviri;

diktira daktilografkinji naredbu o štednji materijala u cijelom preduzeću, primjere konkretne naveo, i na kraju naredio da se umnoži ta naredba na „Gestetneru“ u toliko i toliko primjeraka, za svakog radbenika po jedan i još da bude malo primjeraka u rezervi. A kad su mu donijeli umnoženi cirkular, sjetio se još nekih slučajeva rasipništva, pa izdiktirao daktilografkinji nov tekst.

— Evo, — rekao je na kraju — ovaj tekst umnožite... umnožite u pet stotina primjeraka!

— A šta ćemo sa prvim cirkularom? — pita daktilografkinja.

— Šta ćete? Ja da vas učim! — dočeka drug Jeremija. — Pa bacite, naravno, bacite!.. Eh, vi!..

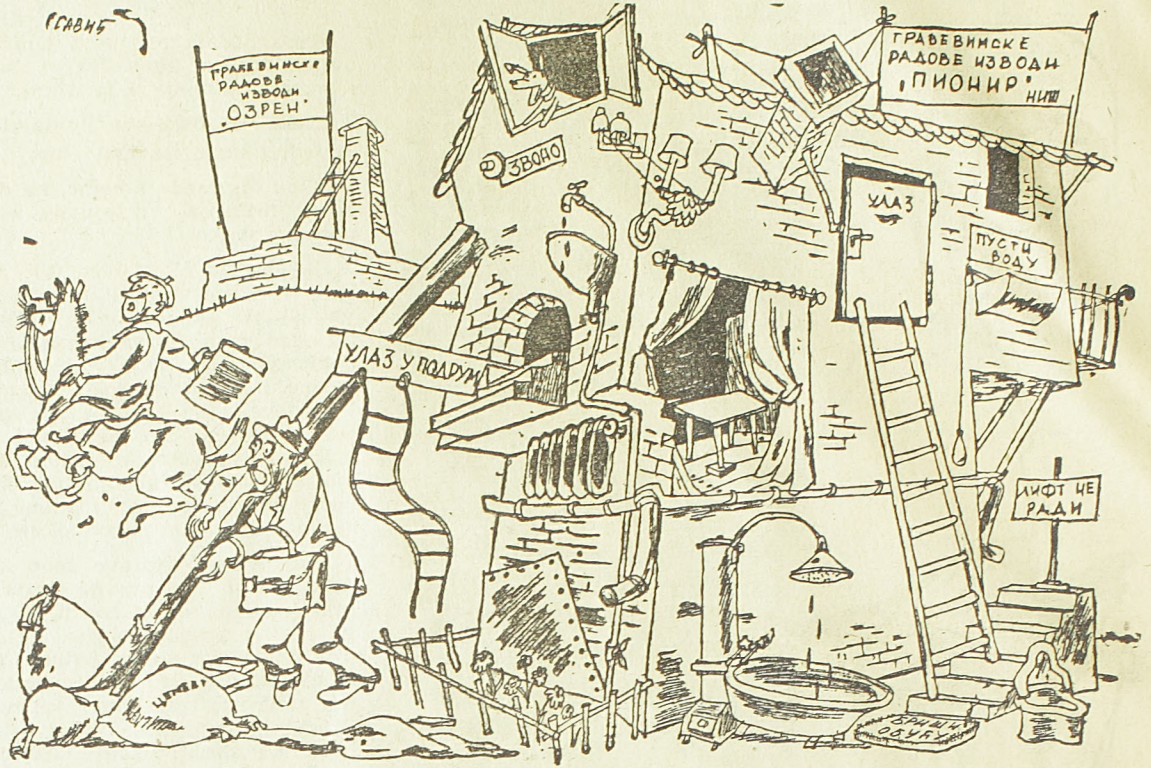
Taman kad su dovršavali novi posao, drug Jeremija zavirio u odjeljenje u kome se nalazio „Gestetner“.

— Jeste li već počeli s umnožavanjem cirkulara o štednji? — pita.

— Već smo pri kraju, druže direktore!

— Slušajte, — okreće se daktilografkinji koja se odnekud tu našla — treba dodati na kraju: **ŠTEDITE DRUGOVI!**... Kao parolu, znate... Dede, otkucajte to časkom, pa neka se cirkular nanovo umnoži... I povećajte broj primjeraka, neka se nađe... Dakle, jeste li upamtili? — **ŠTEDITE, DRUGOVI!**... Da se štednja ureže ljudima u pamćenje i da nikome više ni u snu ne padne na pamet da rasipa narodno dobro.

M. Kremen

— Pridrži ti kuću da se ne sruši, dok ja odem po prelaznu zastavicu.

UREĐIVANJE GRANAPOVIH MAGACINA

Svjesni svoje dužnosti, Lazar Jovanović, Blagoje Cvetković i Bosiljka Hrnjak, Granapovi službenici iz Beograda, svojski su prionuli da Granapov magacin broj 34 dovedu u red. Uredili su ne samo flaše s likerom, već i svoj službenički ugled. Zdravica nije bilo, ali će ih vjerovatno biti.

Protest pionira protiv „Pionira“ i vile sa Bojane protiv „Ozrena“

Naši pioniri su se našli strašno uvrijeđeni što u Nišu postoji neko građevinsko preduzeće koje ih kompromituje time što nosi isto ime — „Pionir“. Oni su izjavili da se u igri i oni često bave pravljenjem kuća od karata, ali ne bi trebalo da se njihov imenjak u Nišu na isti način igra kada pravi „odistinske“ kuće za radnike. Pravi pioniri učestvuju osim toga u raznim ozbiljnim akcijama, kao, na primjer, u skupljanju otpadaka dok se ovaj „Pionir“ takmiči u rasipanju ne samo otpadaka, već i korisnog građevinskog materijala. Oni mu napominju da stvarno postoji u pionirskom životu običaj da se pale logorske vatre, ali da se to ne radi sa gredama i letvama u kujni.

REBUS

Gradsko preduzeće za otkup voća i povrća „Kosmaj“ u Beogradu utovarilo je u Međurovu kod Niša dva vagona slatkog kupusa a istovarilo u Beogradu ta ista dva vagona ali — kiselog kupusa.

(Rešenje: Slatki kupus je putovao šest dana pa je usljed dosadnog putovanja kako se to kaže provrištao).

MALI OGLAS

Molim Muzičku školu, ili neko kulturno - umjetničko društvo, da me hitno uzmu pod svoje, a ja ću se svim svojim dirkama potruditi da im budem oran pri pjesmi i svirci, jer mi je dosadilo da sedam mjeseci čamim u hodniku ispred računovodstva štamparsko-izdavačkog preduzeća „Narodni list“ u Nišu.

Nesrećni raštimovani klavir

Čovjek koji ima jednu slobodnu ulaznicu za film „Živjeće ovaj narod“

ako utvrdi rasipništvo — opomene, pokara, žigoše štetočinu. Jednom prilikom kad je primijetio da službenik piše na cijelom tabaku akt od svega nekoliko redaka, drug Jeremija skoro dobi nervni napad.

— Zar tako, raspikućo?! Zar tako narodnu imovinu? I onda pređe na konkretnu pridiku: — Kad bi jednog dana svaki drugi službenik u zemlji nepotrebno utrošio samo tabak hartije, cijela dnevna produkcija jedne fabrike radila bi — za bacanje. I šta smo onda učinili drugovi, pitam ja vas, šta smo onda učinili? Štedite, drugovi, upamtite to, štedite!

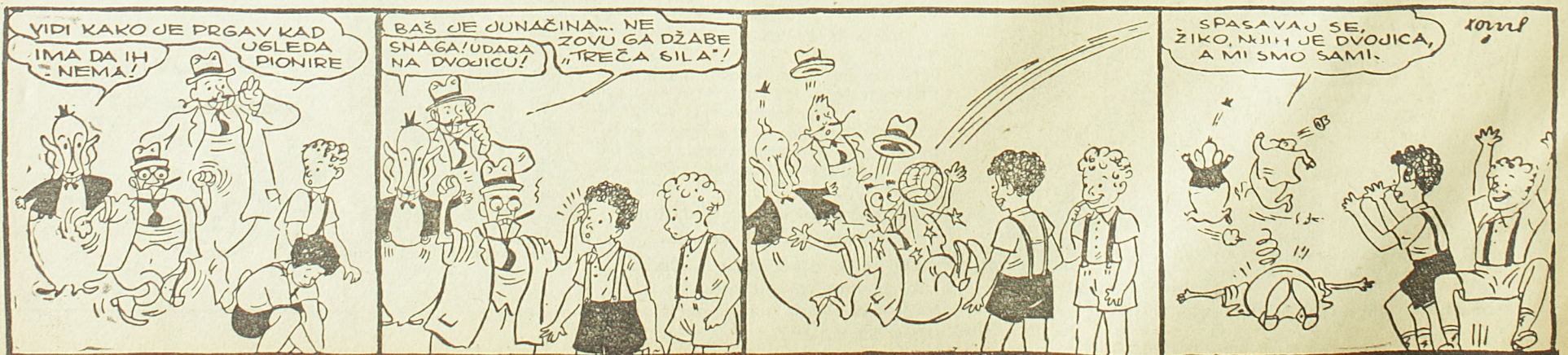
I stvarno, svi uviđaju da je rukovodilac u pravu. Ovaj rasipnik u zemlju da propadne. Sjutradan, apostol štednje iz-

NARODNE ŠALAJKE

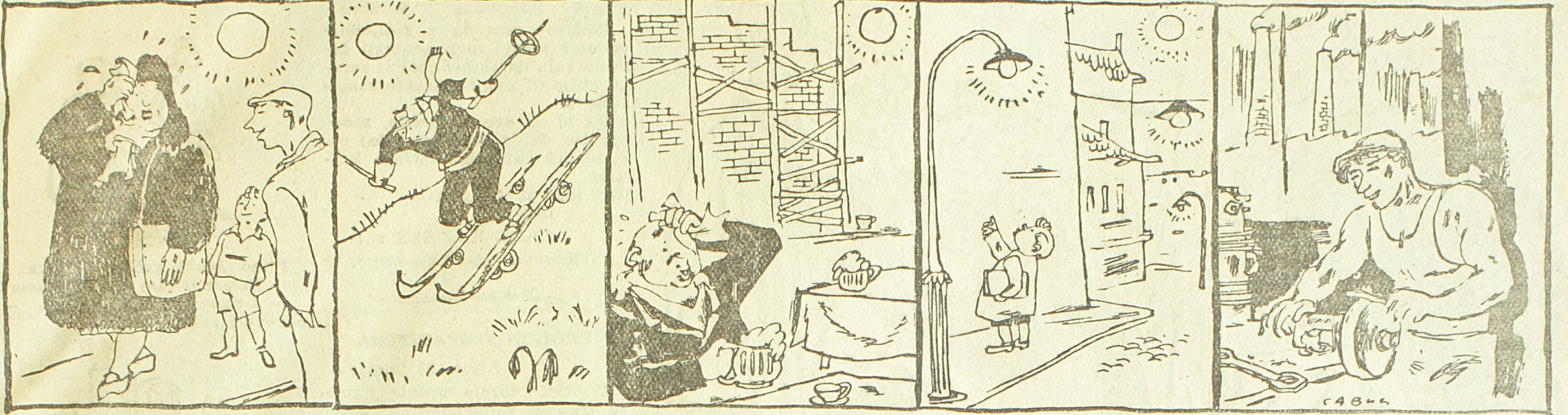
Svake noći, svaki dan — borimo se mi za Plan, pa sve selo složno radi — dom zadržni gradi

Vita jela, zelen bor, napravismo dogovor: radni seljak sada, skupa, — u zadrugu stupa.

U zadrugi ljetos ja predano sam radila. Sad me zovu: „Hajde, sele, — prihodi se dele!“

BEOGRAD LJETA ZIMSKOG 1948

Gospa Mica prikazuje svoju novu bundu.

Zimskosportski dan na Zlatiboru.

Preduzimač koji nije završio zgradu zbog — zime.

Pošta na nebu sija samo jedno sunce, uvedeno je osvjetljenje preko cijelog dana.

Oni su završili godinu još po lovinom novembra, — i za njih više nema zime.

O BRIGI KOJA JE PRELAZILA NA DRUGOGA

Taman ta i ta fabrika završila izradu velike partije stolnjaka, kad — pojavi se kod direktora fabrike Briga.

Kaže ona direktoru: — Sta ćemo sad sa njima? Da razmislimo kako bi...

Direktoru teško pade taj susret sa Brigom. Zaista, trebalo bi srediti sve narudžbine, vidjeti ko ima prednost, poslužiti se evidencijom, piskarati, voditi administraciju. A on je čovjek od akcije, voli operativne poslove. Zato reče:

— To će bolje uraditi naša distribucija. Znaš, ako se to koncentriše na jednom mjestu...

I tako dalje. Direktor je završio dosta nježno, skoro materinski. Reče, „nego ti, blago meni, idi malo kod drugoga“ ili nešto slično.

Tako fabrika ustupi stolnjake ministarstvu, a s njima i Brigu.

Kad je sreća službenika kome su stigla akta (stolnjaci su ostali u magacinima fabrike). Briga najprije upita:

— A ko si ti?

— Ja sam dispečer — odgovori službenik.

— Sta mu je to?

On pokuša da objasni, ali ko u ovoj zemlji osim dispečera, može da shvati šta je to dispečer. Dispečer, to ti je — dispečer. Kad mu je zatim Briga rekla ko je ona, dispečer dodade hitro:

— Dobro, drugarice, pa šta ćeš ti ovdje? Mi još nismo uspjeli da se potpuno iskopamo iz administracije, a to ti je čisto operativni posao. Nego ti, blago meni, pređi na... sad ću ti reći...

Tako je Briga prešla na drugoga — na generalnu direkciju. S njome su prešla ona akta, svakako i uvećana (stolnjaci su i dalje ostali u magacinu fabrike).

U generalnoj direkciji bila je, začudo, dosta lijepo primljena. Nekako kao stari poznanik.

— Nisi ti nama jedina — kažu joj. — Ali, mi to već umijemo lijepo sad ćeš vidjeti.

I zbilja, dosta brzo prešla je Briga u centralno preduzeće za tekstil, kožu, gumu, obuću, kau-

stičnu sodu, alevu papriku, i dr. domaće proizvode. Čekala je dugo dok nije primljena i kod direktora preduzeća. A kad je stigla, direktor sjedi opkoljen telefonima, koji su mu dosta dobro došli kao posljednja linija odbrane.

— Vi ste htjeli?
— Znae, ja sam Briga...
— Uh, malo mi je mojih!

Razgovor je bio poslovan, pun obostranog razumijevanja. Direktor je njoj izložio sve teškoće sa kojima se bori preduzeće (nedostatak kadrova, stalna reorganizacija, „metode“ dosad nepoznate u trgovini); rekao je kako ima malo „nas pečenih“, kako preduzeće ne može da distribuirati neke artikle već dva mjeseca. Briga opet njemu izložila svoje satnovište po tom problemu, opisala nevolje potrošača, „glad za tekstilom“, nestrpljenje kupca koje teško može razumjeti prodavac, itd.

— Dobro, pa tu su u pitanju samo stolnjaci — sjeti se direktor. — Nije valjda sve zapelo na stolnjacima. Može se, najzad, i bez njih. Ja sam za vrijeme okupacije...

Briga ga prekide. Njoj se činilo da je svejedno je li to stolnjak ili košulja. Prije svega, u pitanju je princip. Pa onda činjenica da su ti stolnjaci gotovi, da čekaju već mjesec dana u magacinu fabrike, koji je potreban za novu produkciju, da... Mnogo se napriča i reče da neće izići iz kancelarije dok ovu stvar ne svrši.

I tako, Briga j ostala u preduzeću. Prespavala nekoliko dana i noći, zajedno sa ranijim i naknadno pribavljenim aktima. Jednom je morala da trkne do mješovitih vlasti... tamo nešto zbog bonova — doznaka na koje treba da se dijele stolnjaci.

Jednoga dana, dok je tako spavala na aktima, probudi je mi-

ris nekog novog akta. Gle! Riješeno je da se stolnjaci puste u prodaju preko prodavnice broj 246 na Terazijama. Bonovi su odjednom raspodijeljeni preko sindikalnih podružnica.

— Zašto samo preko jedne prodavnice? — čudi se ona. — Zašto dijeliti sve bonove istog dana, pa da cio svijet nagrne? — Ama, tjeraj brigu na vesele! Nemamo vremena da se još i oko stolnjaka baskemo...

— Koju Brigu? — trže se ona kad ču svoje ime.

Tako Briga najzad pređe u naznačenu prodavnicu. Kad je naišla, poslovođa je mislio da je

kontrolni organ, pa poče ljubazno. Kako se od tog načina ophođenja odavno odvikao, teško mu je išlo. Trlja ruke pa pita:

— Izvolite? Čime mogu služiti?

No kad je čuo s kim ima posla, namršti se, pokaza prsiom na jednog prodavca za pultom, kome se još glava nešto malo vidjela od razmotanih „topova“ stolnjaka. Oko njega tiskala se grdna gomila kupaca. Jedni su pridržavali drugi kraj stolnjaka, dok je prodavac sjekao nekim krivim makazama koje su se svaki čas rastavljale, jer nisu imale šraf na sredini. Briga htjede da upita poslovođu zašto se sav taj posao svalio na jednog prodavca, što nije organizovao ulazak mušterija u radnju i slične stvari.

Do prodavca nije mogla doprijeti. Svjestan valjda te srećne okolnosti, prodavac je bezbrižno odvijao „top“ sa materijalom za stolnjake. Iako je svaki bio deseniran i obilježen, stolnjaci su bili svi u jednom komadu. Prodavac ih je bezbrižno sjekao kako stigne i gdje stigne, čas malo duže, čas malo kraće, bez obzira na desen i oznaku.

Mušterije su obilazile najprije sve prodavnice u Beogradu, ali im se sve šetnje svršavale u toj jednoj jedinjoj koja je tako dobila stvarni monopol za stolnjake.

Briga je morala da se rastrgne na sto strana. Pošla je za onima koji su realizovali svoje doznake — stolnjaci su bili neporubljeni.

R. Filipović

KO IMA DAĆE MU SE I PRETEĆI ĆE MU ...

Izvjeshni neprijateljski elementi u Stanbenom odjeljenju INO-a Beograda vršili su nepravilnu raspodjelu stanova.

— Sta će dobri stanovi radnicima, kad su stalno na poslu? — nego da damo onima koji ne rade, da imaju gdje da se sklone prekodan.

MALI ĐOKICA PIŠE JEŽU...

Deda paja počo da priča neke prepotopske alarmantne vesti a ujka jova mu kaže: laž može da prode ceo svet al ne može da se vrati istim putem a deda u vezi sa snabdevanjem potego ne crkni magarče do zelene trave a ujka jova mu kaže što ne kaže već i onu poslovicu: tamo je dobro di nas nema.

Pepeljuga se ne daje više u bioskopu al se daje u tekstilnoj industrijskoj školi i to ne jedna neg petnes pepeljuga jer je mačija to jest šefovica konfektionog oteka dala učenica petog razreda da joj treba šenicu belicu za slavu pa one čekaju da dode ako ne princ iz bajke ono ježić i da vide kakim se poslom bave u začaranoj školi.

Čika ilija piljar putovo u Zagreb osmog januara uveče sa šahistima pa priča kako je ušo u vagon jedan čovek i predstavio se ko činovnik ureda za nestale i nađene stvari i fino ih zabavljao a onda poslužio bonbonama kad ono poče da im raste temperatura pa svi poskidaše kapute a onaj činovnik poče da više miš miš a jedna žena zaždi na vrata a za njom jedan debeli trgovac i nasto uzbuna a kad su se vratili onaj trgovac stade da više di mi je novčanik sa četres iljada a onog za nestale i nađene stvari što nosi u džepu bonbone i miševne nestalo ko da je u mišju rupu propo a odno je i nađene stvari a čika ilija kaže bata zašo pa našo.

Čika miša iz komšiluka čuo da je velika navala u zadrugi na terazijama jer ima nešto fino braon za letnje pantalone a može i odelo a jevtinoća sto dvaes dinara i osam tačkica pa odjurio al stigo ko janko na kosovo jer mu pred nosom zalupili a u ponedeljak poranio ko predratni mlekadžija a kad tamo nigde nikog a onog materijala kolko očes, lagali da će nestati još u subotu pa on pipno i stao da se obazire a ono niko nema da stane u red a jedan kaže da nije to od žare a drugi kaže šta l će biti kad pokisne a čika miša pita da l će ovo d izbledi a poslovođa kaže sigurno malkice a čika miša ode i posle se žali da je malerozan a to je zato što mu se ne da d uvati i on nešto na red.

Kuma živka s čubure donela katastrofalnu vest da su strani stručnjaci utvrdili defekt u zemljinu loptu jer se jao ispravila osovina što treba kuku da stoji kose i sad zlo i naopako ima da nastane što će da nastane, kad je zimi toplo šta će biti teško nama leti a iz pouzdani radio izvora kažu da će ovamo kod nas da se kuku majko preseli sahara a deda paja kaže pa naravno, znali smo da će ovi da naprave neku nesreću a baba kaže crna živka šta mu pričaš take stvari, sad će on na sve strane da traži da kupi neku polovnu dvogrpu kamilu a deda kaže eh kamo lepe sreće da sam crni bedujin pa da živim tamo di vlada slobodna karavanska angro trgovina.

Zdravo mnogo te pozdravlja

tvoj

Đokica

PLAN „M“

— Vraćaju se, majne heren, stara dobra vremena, iz doba plana za paljenje zgrade Rajbstaga...

Privreda i nauka

Proizvodnja profita u raznim dijelovima svijeta

Profit nije kruška, pa se ipak bere kao plod. Profit nije ni kvaka, a ipak se u nekim zemljama proizvodi gotovo fabrički. Obično svako zna šta je profit, te nije potrebno davati neki pobliži opis, niti navoditi njegove glavne osobine i svojstva. Dovoljno je napomenuti da je profit artikal kome se u Americi poklanja najveća pažnja.

Zbog jako razvijene proizvodnje profita u SAD su vršena razna praktična ispitivanja kako se oni mogu najbolje, najviše i najlakše proizvoditi. Tako je ustanovljeno da profiti dobro u-

truda i vremena i kapitala, pa čak i eksploziva, ali bez ikakvog rezultata.

Proizvodnja profita zavisi od mnogih uslova, kao što su: klima, dubrenje, okopavanje, podmazivanje, investiranje, kolaboriranje i slična pomoćna sredstva. Sto se tiče klime, za profit je najbolja ona gdje nešto stvarno klima. A tamo gdje ne klima od koristi je i jak atmosferski pritisak, ili pritisak ma kakve vrste.

Dubrenje se obično vrši pomoću „pomoći“ — u vidu dinuva, drombulja, ogledalaca, klikera i guma za žvakanje. Uspješna proizvodnja zavisi mnogo i od podmazivanja. U Italiji, na primjer, Saragat mora da se dobro podmaže, da bi proizvodnja profita procvjetala.

Pored dobro poznatog investiranja, u obzir dolazi i zračenje atomskim zracima, zveckanje muzama, izvozom pataka i t. sl. Negdje pomaže i vic o jednojezičnom bratstvu.

Što se tiče kolaboriranja, proizvodnja profita se oslanja uglavnom na pomoćne snage kao što su: de Gol, Blum, Sumaher, Saragat, de Gasperi, Sofulis, Bevin i slični.

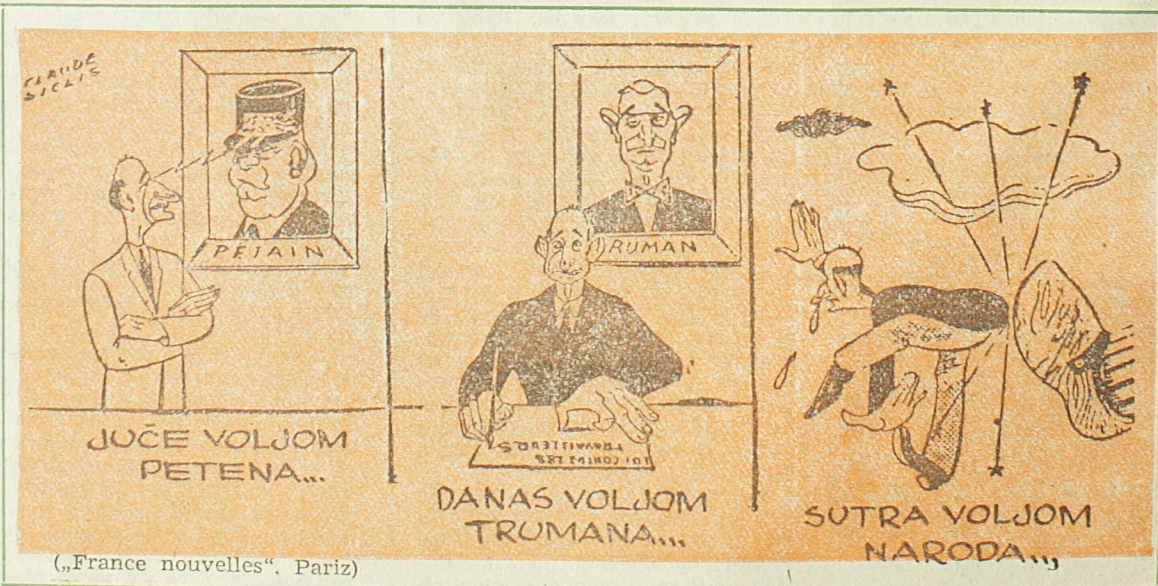
Na Balkanu i u Istočnoj Evropi proizvodnja profita ne uspijeva. Ne odgovara klima.

spijevaju u Zapadnim dijelovima Evrope, zatim u nekim dijelovima Azije, Afrike, Južne Amerike i drugim otkrivenim i neotkrivenim kontinentima. Probe u nekim zemljama nisu donijele nikakvog uspjeha, pa su Amerikanci digli ruke od čoravog posla da u njima proizvode profite.

Američki stručnjaci za profit razvrstali su glavne izvore prema tome na koji se način vrši proizvodnja. U najlakšu kategoriju spadaju Filipini, Kuba i neke južnoameričke zemlje, u kojima Sjeveroamerikanci proizvode profit t. zv. površinskim zgrtanjem; profit se skida kao neka vrsta kajmaka. Zatim dolaze Turska, Španija i slične zemlje, gdje je teren tako pripremljen da profit pada kao gnjila kruška s grane. U zemljama kao što su Francuska i Italija morala su prvo da se izvrše potrebna potkopavanja. Investiran je neophodni materijal, ali se do profita još nije došlo. Mogućnost profitiranja još je neizvjesna, jer postoji opasnost da nevjere sve pokvari.

Najveću muku zadaju Grčka, Kina, Indonezija, Vijetnam i slične zemlje, gdje je uloženo i

(„France nouvelles“, Pariz)

GRČKE PITALICE

Stroga disciplina

Nanking, 23 januara

Doznao sam da u posljednje vrijeme mnogi moji generali dozvoljavaju da ih neprijatelj zarobi, ubije ili pak sami vrše samoubistva.

Da bi se ovo spriječilo, saopštavam da će svaki prekršaj ove vrste biti ubuduće strogo kažnjen.

Nanking, 23 januara 1948

CANG KAJ SEK s. r.

Odobrava američka komanda

Pitao Jenki grčkog seljaka: — Dolaze li vam vukovi u selo? — I danas je došao jedan — odgovori seljak.

PROGON SIMPATIZERA

Atina, 23 januara

U Atini i Pireju nastala je prava trka za simpatizerima borbe za slobodu grčkog naroda. Policijski psi i psi policajci napravili su prave hajke i racije.

Danonoćno se hapsi po nekoliko stotina lica. Pretpostavlja se da će, ako se „čišćenje“ nastavi ovim tempom, ostati u Atini i Pireju samo Amerikanci i pripadnici Sofulis-Caldarisove vlade, za koje je nepobitno utvrđeno da nemaju ni trunke simpatija za Demokratsku armiju.

Pitali Atinjanina: — Koji vam je stranac do danas bio najmiliji? — Onaj što među nas nije ni dolazio — odgovori upitan.

Zaštitnici

Najviši crkveni krugovi u Italiji uzimaju u zaštitu ratne zločince Marocija i Orlanda.

— Dođite, djeco moja, da vam operem ruke ovom svetom vodom!

BEZ KOMENTARA

ZGODAN FORMAT. — Američki nedjeljni list „Star“ koji izlazi u Ajdahu, počeo je otkora da se štampa u povećanom formatu. U vezi s tim pojavile se i pitanje šta je rukovodilo redakciju pri ovom novatorstvu. Možda da bi zadovoljila duhovno pojačani interes svojih čitalaca. Ne, ustvari bilo je nešto sasvim drugo. Saopštavajući o povećanju formata, list je objasnio, da ovim izlazi u susret željama mnogih pretplatnika, koji su se „žalili da raniji format nije zadovoljavao da se uvijek njime boca viskija“.

(„Literaturnaja gazeta“, Moskva)